Euroopan parlamentti
2024-2029

Kalatalousvaliokunta

2025/2156(DEC)

27.1.2026

LAUSUNTO

kalatalousvaliokunnalta

talousarvion valvontavaliokunnalle

vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan unionin virastojen talousarvioiden toteuttamisesta varainhoitovuonna 2024
(2025/2156(DEC))

Valmistelija: Giuseppe Lupo

PA_NonLegDec

LAUSUNTO

Kalatalousvaliokunta pyytää asiasta vastaavaa talousarvion valvontavaliokuntaa sisällyttämään seuraavan päätöslauselmaesitykseen, jonka se myöhemmin hyväksyy:

1. panee merkille tilintarkastustuomioistuimen kertomuksen Euroopan kalastuksenvalvontaviraston tilinpäätöksestä varainhoitovuodelta 2024, viraston vuotuisen toimintakertomuksen varainhoitovuodelta 2024 sekä viraston hallintoneuvoston analyysin ja arvion kyseisestä kertomuksesta;

2. on tyytyväinen tilintarkastustuomioistuimen toteuttamiin toimiin ja tilintarkastustuomioistuimen lausumaan, jonka mukaan viraston tilinpäätös 31. joulukuuta 2024 päättyneeltä varainhoitovuodelta on unionin varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukainen; panee merkille tilintarkastustuomioistuimen hallinto- ja valvontajärjestelmiä ja määrärahasiirtojen toistuvaa käyttöä koskevat huomautukset; on tyytyväinen viraston antamiin selityksiin ja sitoutumiseen ratkaista nämä ongelmat;

3. toteaa, että virasto sai vuonna 2024 unionin yleisestä talousarviosta aluksi 30,58 miljoonan euron rahoitusosuuden, mikä merkitsee 1,61 prosentin lisäystä vuoteen 2023 verrattuna; viraston saama lopullinen rahoitusosuus yleisestä talousarviosta oli lisätalousarvion hyväksymisen jälkeen 30,79 miljoonaa euroa, mikä merkitsee 2,31 prosentin lopullista lisäystä vuoteen 2023 verrattuna; huomauttaa, että sekä viraston vuotuinen talousarvio että sen henkilöstömäärä ovat unionin virastojen alhaisimpia; korostaa, että samaan aikaan viraston tehtävät lisääntyivät, erityisesti sen pyrkimykset torjua LIS-kalastusta ja sen vaikutusta kalakantojen kestävyyteen, talouteen, omavaraisuuteen ja turvallisuuteen unionissa ja sen syrjäisimmillä alueilla;

4. korostaa, että virasto sai muita tuloja yhteensä 1,23 miljoonaa euroa, joten sen kokonaistulot olivat 32,02 miljoonaa euroa;

5. antaa tunnustusta siitä, että virasto pystyi varainhoitovuonna 2024 panemaan täytäntöön 99,5 prosenttia vuotuisesta työohjelmastaan, kun vuonna 2023 luku oli 98 prosenttia; panee merkille, että virasto pystyi hoitamaan tehtävänsä ja toteuttamaan talousarvionsa suunnitellusti; onnittelee virastoa siitä, että sen talousarvion toteutusaste oli 100 prosenttia maksusitoumusten ja 76,6 prosenttia maksujen osalta, mikä merkitsee 4 prosentin lisäystä vuoteen 2023 verrattuna; panee merkille, että kun otetaan huomioon käyttötarkoitukseensa sidotut tulot, viraston toteutusaste oli 92,3 prosenttia maksusitoumusten ja 76,9 prosenttia maksujen osalta; katsoo, että tämän tason julkisten varojen käytön täytäntöönpano ja vaikuttavuus on yksi osoitus hyvästä hallinnosta ja sen olisi toimittava inspiraation lähteenä muille EU:n virastoille erityisesti tällaisena aikana, jolloin talousarviota koskevan kurinalaisuuden ja varojen vastuullisen käytön on oltava etusijalla;

6. palauttaa mieliin unionin nollatoleranssin laitonta, ilmoittamatonta ja sääntelemätöntä kalastusta (LIS-kalastus) kohtaan sekä viraston keskeisen roolin LIS-kalastuksen torjunnassa ja sen panoksen yhteisen kalastuspolitiikan (YKP) täytäntöönpanossa; pitää sen vuoksi valitettavana, että kiinteäsiipisiä ilma-aluksia ei ole voitu vuokrata puitesopimuksen voimassaolon päättymisen ja Frontexin kanssa tehdyn

yhteishankintasopimuksen viivästymisen vuoksi; varoittaa, että näiden ilma-alusten käyttöajan päättyminen rajoittaa viraston todellisia operatiivisia valmiuksia torjua tehokkaasti LIS-kalastusta; kehottaa tarkistamaan nämä menettelyt, jotta estetään häiriöt, jotka voivat johtaa laittomaan kalastustoimintaan Euroopan vesillä; panee merkille, että merivartioalusten vuokrauskustannukset laskivat 2,5 prosenttia;

7. korostaa, että käynnissä olevista ponnisteluista huolimatta LIS-kalastus on edelleen vakava haaste EU:n vesillä, sillä se vääristää kilpailukykyä, heikentää kalakantojen kestävyyttä ja on uhka EU:n kalastusalan ja rannikkoyhteisöjen taloudelliselle elinkelpoisuudelle; korostaa kiireellistä tarvetta vahvistaa lento- ja merivalvonta- ja seurantavalmiuksia, varmistaa tehokkaat ja oikeasuhteiset valvonta- ja tarkastusjärjestelmät ja tarjota kohdennettua tukea ja koulutusta kansallisille viranomaisille ja paikallisille rannikkoyhteisöille, jotta LIS-toimintaa voidaan havaita, ehkäistä ja torjua tehokkaasti kaikkialla EU:n vesillä;

8. korostaa, että on tärkeää, että virastolla on ulkoisia tulolähteitä, joiden turvin se voi saavuttaa sääntömääräiset tavoitteensa;

9. muistuttaa, että kalastustoiminnan valvonnasta vastaavat ensisijaisesti jäsenvaltiot, kun taas viraston tehtävät rajoittuvat tuki- ja koordinointitehtäviin ja avun tarjoamiseen tällä alalla jäsenvaltioille; korostaa erityisesti sen merkitystä, että virasto edistää valvonnan yhdenmukaistamista siten, että valvonta olisi yhtäläistä, ennakoitavaa ja avointa, eivätkä jäsenvaltiot esittäisi toisistaan poikkeavia tulkintoja, jotka saattavat johtaa eriarvoiseen kohteluun, sillä näin voidaan varmistaa tasapuoliset toimintaedellytykset ja valvonnan tasapuolisuus; vaatii, että kalastustoiminnan valvonnan puutetta ei saa kompensoida tavalla, joka aiheuttaa toimijoille lisärasitteita tai jonka seurauksena toimintaedellytykset eivät ole tasapuoliset;

10. korostaa, että äskettäin hyväksytty kalastuksenvalvonta-asetuksen tarkistus kasvatti viraston työmäärää erityisesti siksi, että sillä pyrittiin mahdollistamaan sääntöjen yhdenmukaisempi soveltaminen jäsenvaltioissa; korostaa, että lisääntyvät velvoitteet ilman riittäviä resursseja haittaisivat viraston kykyä hoitaa tärkeitä tehtäviään;

11. kehottaa komissiota tekemään yhteistyötä viraston kanssa laadittaessa äskettäin hyväksyttyyn kalastuksenvalvonta-asetukseen liittyviä delegoituja säädöksiä ja täytäntöönpanosäädöksiä sekä viraston toimintaan liittyviä asetuksia; muistuttaa, että alaa on ohjattava tämän kehyksen täytäntöönpanossa perustamalla hankkeita, joilla tuetaan kalastusalan sidosryhmiä ja viranomaisia siirtymisessä digitaalisiin välineisiin ja päivitettyihin sääntöihin;

12. korostaa siksi, että viraston käytettävissä olevat taloudelliset ja henkilöresurssit on taattava ja niiden on oltava virastolle osoitettujen tehtävien ja suunnitellun toiminnan mukaiset, eikä henkilöstön toimintaan tai heidän työolojensa laatuun saa kohdistaa lisäpaineita; kehottaa virastoa jatkamaan toimiaan, joilla se pyrkii varmistamaan, että sille osoitetut määrärahat käytetään optimaalisesti;

13. kehottaa virastoa tukemaan jäsenvaltioita, kun ne seuraavat ja tunnistavat asetuksessa (EU) 2023/2842 määriteltyjä vakavia rikkomuksia ja erityisesti 90 artiklan 2 kohdan p alakohdassa tarkoitettuja pakkotyötä koskevia rikkomuksia; korostaa, että on tärkeää

tarjota EU:n tarkastajille asianmukaista koulutusta vakavien rikkomusten seurannasta ja tunnistamisesta;

14. panee merkille, että vuonna 2024 virasto ilmoitti tehneensä yhteensä 45 734 tarkastusta, mikä on 1,65 prosenttia enemmän kuin vuonna 2023; korostaa, että vaikka tarkastusten määrä on lisääntynyt, mikä viittaa siihen, että resursseja on kohdennettu tehokkaammin, se osoittaa myös, että tehokas seuranta ja täytäntöönpano ovat edelleen olennaisen tärkeitä kaikilla EU:n vesillä; katsoo, että tarkastusten 14 prosentin lisäys, johon liittyy vähintään yksi epäilty rikkomus vuoteen 2023 verrattuna, tarjoaa arvokasta tietoa, jota voidaan hyödyntää sääntöjen noudattamisen parantamisessa entisestään ja tehokkaan valvonnan varmistamisessa; korostaa, että viraston olisi jatkettava tarkastustoimiensa lisäämistä, jotta täytäntöönpanon valvontaa voidaan vahvistaa, kalakantoja suojella ja kalastajien toimeentulo turvata;

15. vahvistaa sitoutumisemme sääntöpohjaiseen kansainväliseen järjestykseen ja korostaa unionin tärkeää roolia kansainvälisessä valtamerten hallinnoinnissa ja valtameridiplomatiassa; korostaa, että virastolla on tässä yhteydessä ja LIS-kalastuksen torjunnassa tärkeä rooli kannustettaessa jäsenvaltioita lisäämään ja yhdenmukaistamaan käytössä olevien EU:n valvontajärjestelmien soveltamista ja tekemään yhteistyötä kolmansien maiden kanssa, jotta voidaan vahvistaa sääntöpohjaista kansainvälistä järjestystä ja muun muassa torjua laitonta kalastusta ja varmistaa, että kalastusaluksilla työskentelevien ihmisoikeuksia, myös sosiaalisia oikeuksia, kunnioitetaan;

16. korostaa, että sääntöpohjaisen kestävän kalastuksen kansainvälisen hallintojärjestelmän uskottavuus riippuu myös unionin kyvystä taata, että kolmansista maista Euroopan markkinoille tuodut kalastustuotteet on tuotettu samojen vaatimusten mukaisesti kuin EU:n laivastojen tuotteet; varoittaa epäreilun kilpailun riskistä, jos tässä ei noudateta ehdotonta johdonmukaisuutta;

17. suhtautuu myönteisesti Euroopan kalastuksenvalvontaviraston antamaan tukeen unionin työlle alueellisissa kalastuksenhoitojärjestöissä ja yhteistyölle EU:n ulkopuolisten maiden kanssa, jotta voidaan parantaa sääntöjen noudattamista, luoda tasapuoliset toimintaedellytykset ja kehittää valmiuksia; korostaa, että virastolla on ratkaiseva rooli tuettaessa jäsenvaltioita Välimeren yleisen kalastuskomission (GFCM) perustamien kalastusrajoitusalueiden koordinoidussa seurannassa;

18. panee tyytyväisenä merkille, että virasto on jatkanut yhteistyötä Euroopan raja- ja merivartioviraston (Frontex) ja Euroopan meriturvallisuusviraston (EMSA) kanssa rannikkovartiostotoimintoja toteuttavien kansallisten viranomaisten tukemiseksi asetuksen (EU) 2019/473 8 artiklan mukaisesti; pitää tätä yhteistyötä hyvänä esimerkkinä unionin virastojen välisestä yhteistyöstä ja virastojen välisistä synergioista ja toteaa, että niihin olisi kannustettava ja niiden olisi toimittava innoituksen lähteenä muiden alojen virastoille; kannustaa virastoa jatkamaan tämänsuuntaisia toimiaan;

19. on vakuuttunut, että viraston ja Euroopan ympäristökeskuksen (EEA) välisen yhteistyön, erityisesti tietojen yhteiskäytön, lisäämisestä sekä viraston ja Euroopan avaruusjärjestön (ESA) välisen yhteistyön lisäämisestä syntyy kumulatiivisia hyötyjä; pitää tässä yhteydessä myönteisenä, että EEA:n kanssa allekirjoitettiin yhteisymmärryspöytäkirja, joka koskee tietojen ja tietämyksen vaihtamista ja merellä

toteutettavia pilottihankkeita, joihin kuuluu erityisesti meriroskia koskeva hanke, jossa valvotaan, otetaan talteen, kerätään ja kierrätetään hylättyjä tai kadonneita kalastusvälineitä nimetyillä merialueilla;

20. korostaa viraston roolia valmiuksien kehittämisen ja koulutuksen tarjoamisessa kolmansille maille ja viraston keskeistä roolia tasapuolisten toimintaedellytysten varmistamisessa kaikkien rannikkovaltioiden kesken;

21. toteaa, että vaikka LIS-kalastus on edelleen vakava haaste EU:n vesillä, kohdennettu tuki ja valmiuksien parantaminen voivat parantaa sääntöjen noudattamista ja täytäntöönpanon valvontaa; korostaa siksi, että Euroopan kalastuksenvalvontaviraston olisi edelleen vahvistettava kansallisille viranomaisille, tarkastajille ja EU:n paikallisille rannikkoyhteisöille annettavaa koulutusta ja tukea, jotta LIS-toiminta voidaan havaita, ehkäistä ja torjua paremmin;

22. korostaa viraston keskeistä roolia edistettäessä kansainvälisten kalastussääntöjen noudattamista ja varmistettaessa aidosti tasapuoliset toimintaedellytykset unionin ja kaikkien rannikkovaltioiden välillä erityisesti jaetussa tai yhteisesti hoidetussa kalastuksessa; toteaa, että osallistumisen koordinointi sekä ulkoisesti että unionin sisällä on olennaisen tärkeää, jotta voidaan turvata kestävä kalastus, pitää kilpailu oikeudenmukaisena ja suojata rannikkoalueidemme pitkän aikavälin sosiaalinen ja taloudellinen elinkelpoisuus;

23. panee merkille, että 31. joulukuuta 2024 henkilöstötaulukon viroista ja toimista oli täytettyinä 97 prosenttia ja että unionin talousarviossa hyväksytyistä 77 väliaikaisesta toimesta 75 oli täytettynä; toteaa, että henkilöstökulut kasvoivat 6,7 prosenttia vuoteen 2023 verrattuna;

24. korostaa, että virasto on sitoutunut varmistamaan, että koko henkilöstöä kohdellaan yhdenvertaisesti ja että sukupuolten tasa-arvoinen kohtelu toteutuu kaikissa palkkaluokissa ja kaikilla vastuutasoilla; on huolestunut siitä, että naisten osuus palkkaluokassa AD 8 tai sitä korkeammissa palkkaluokissa on vain 39 prosenttia henkilöstöstä eikä tässä ole tapahtunut muutosta vuoden 2021 jälkeen; toteaa kuitenkin, että naispuolisten henkilöstön jäsenten kokonaisosuus on 50 prosenttia; toteaa, että tämän vuoksi on tehtävä enemmän sukupuolten tasapuolisen edustuksen saavuttamiseksi johtotasolla; kehottaa jälleen virastoa panemaan täytäntöön sukupuolten tasapuolista edustusta koskevan strategiansa ja osallistavuuspolitiikkansa ja vahvistamaan niitä;

25. vahvistaa uskovansa, että riittämätön rahoitus ja erillisen ja itsenäisen kalastus- ja vesiviljelyrahaston puuttuminen monivuotista rahoituskehystä 2028–2034 koskevasta komission ehdotuksesta vaikeuttaa entisestään viraston ja jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä; huomauttaa, että riittävän kohdennetun rahoituksen puutteella olisi myös vakavia kielteisiä vaikutuksia EU:n kalastuslaivastoon ja sen kykyyn varmistaa tarkistetun kalastuksenvalvonta-asetuksen noudattaminen ja että se voisi näin ollen vaarantaa yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanon;

26. on myös huolissaan siitä, että riittävien nimenomaisesti kalastukseen osoitettujen varojen puuttuminen tulevasta monivuotisesta rahoituskehyksestä heikentää viraston valmiuksia tukea YKP:n täytäntöönpanoa erityisesti kalastuksenvalvonnan

yhdenmukaistamisessa jäsenvaltioiden välillä, hankaloittaa LIS-kalastuksen torjuntaa ja heikentää toimintaedellytysten tasapuolisuutta sekä EU:n laivastossa että EU:n laivaston ja kolmansien maiden laivastojen välillä; pitää riittävän rahoituksen puutetta valitettavana ja kehottaa siksi komissiota ja jäsenvaltioita ennakoimaan viraston talousarviossa, että kiinteät hinnat ovat vähintään samansuuruiset seuraavassa monivuotisessa rahoituskehyksessä;

27. ehdottaa, että viraston pääjohtajalle myönnetään vastuuvapaus viraston talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2024.

LIITE: ILMOITUS SAADUISTA TIEDOISTA

Valmistelija ilmoittaa yksinomaisella vastuullaan, ettei hän ole sisällyttänyt lausuntoonsa mitään tietoja pakollisesta avoimuusrekisteristä tehdyn toimielinten välisen sopimuksen[1] soveltamisalaan kuuluvilta edunvalvojilta tai kolmansien maiden viranomaisten edustajilta, mukaan lukien niiden diplomaattiset edustustot ja suurlähetystöt, jotka olisi mainittava tässä liitteessä työjärjestyksen liitteessä I olevan 8 artiklan mukaisesti.

[1] Euroopan parlamentin, Euroopan unionin neuvoston ja Euroopan komission toimielinten välinen sopimus, tehty 20. toukokuuta 2021, pakollisesta avoimuusrekisteristä (EUVL L 207, 11.6.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).

TIEDOT HYVÄKSYMISESTÄ
LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA

Hyväksytty (pvä)	27.1.2026
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 21 –: 2 0: 4

LOPULLINEN ÄÄNESTYS
NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA

21	+
ECR	Stephen Nikola Bartulica, Nora Junco García, Giuseppe Milazzo, Bert-Jan Ruissen
PPE	Carmen Crespo Díaz, Marco Falcone, Isabelle Le Callennec, Francisco José Millán Mon, Jessica Polfjärd, Sander Smit, Željana Zovko
Renew	Barry Cowen, Elsi Katainen, Ciaran Mullooly
S&D	Sakis Arnaoutoglou, Thomas Bajada, Giuseppe Lupo, André Rodrigues, Eric Sargiacomo
The Left	Luke Ming Flanagan
Verts/ALE	Ana Miranda Paz

2	-
ESN	Siegbert Frank Droese
PfE	France Jamet

4	0
PfE	Ton Diepeveen, António Tânger Corrêa
The Left	Emma Fourreau
Verts/ALE	Isabella Lövin

Symbolien selitys:
+ : puolesta
- : vastaan
0 : tyhjää